

АРБИТРЫН МАРГААН ХЯНАН ШИЙДВЭРЛЭХЭД ШҮҮХИЙН ОРОЛЦОО

Нийслэлийн Иргэний хэргийн давж заалдах
шатны шүүхийн шүүгч Э.Энэбиш

Хуульд тусгайлан зааснаас бусад тохиолдолд арбитрын ажиллагаанд шүүх оролцохгүй байх хүрээ, хязгаар

1. Арбитрын маргаан хянан шийдвэрлэх ажиллагааны явц дахь шүүхийн оролцоо
2. Арбитрын хүчин төгөлдөр шийдвэрийг хянах
3. Арбитрын хэлэлцээрийг шүүх шийдвэрлэж буй байдал

Иргэний хэргийн давж заалдах шатны шүүх

Анхан шатны шүүх

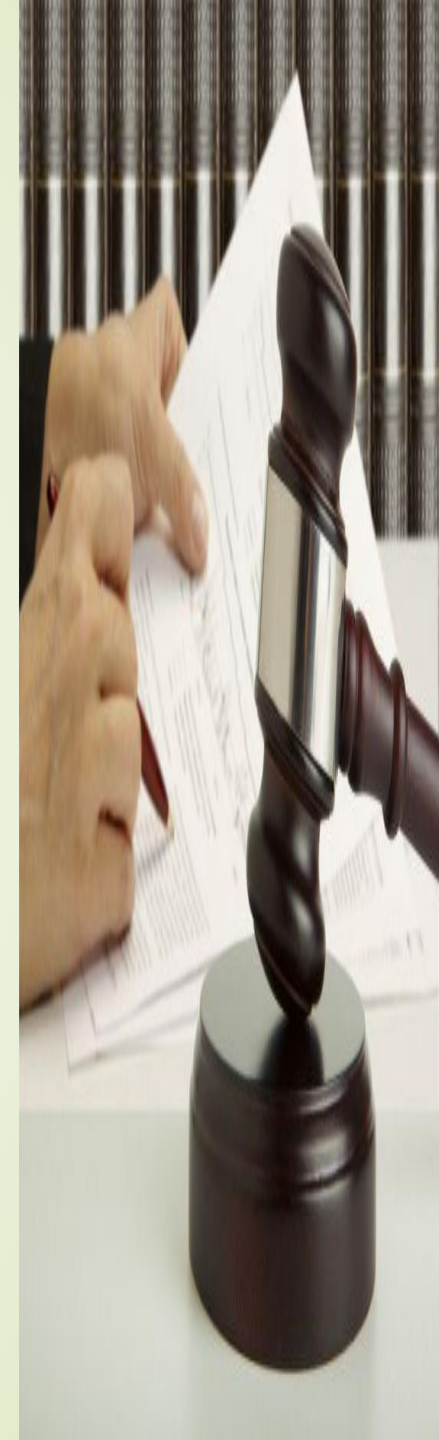
Арбитрын маргаан хянан шийдвэрлэх ажиллагааны явц дахь шүүхийн оролцоо /6.2/

1. Шүүхээс гарах шийдвэрийн биелэлтийг баталгаажуулах /11.1/
2. Арбитрчийг томилох талаар хүрээгүй бол аль нэг талын хүсэлтээр арбитрчийг шүүх ... томилно./ 13.4, 13.5/
3. Арбитрчийг татгалзан гаргах хүсэлтийг шийдвэрлэх /15.3, 16.1/
4. Талууд арбитрын харъяаллын талаар маргасан /18.7/
5. Арбитр нотлох баримт бүрдүүлэхэд шүүх туслалцаа үзүүлэх /39.1/

Нийслэлийн иргэний хэргийн давж заалдах шатны шүүхэд

Сүүлийн 5 жилийн тоон үзүүлэлтээр

- Арбитраас гарах шийдвэрийн биелэлтийг баталгаажуулах тухай хүсэлт 35,
- Нотлох баримт гаргуулахад туслалцаа үзүүлэх тухай хүсэлт 13,
- Арбитрчийг татгалзах гаргах хүсэлт 5,
- Арбитрын харъяаллын хүсэлт 2,
- Шийдвэрийг гүйцэтгүүлэх тухай хүсэлт 2
- Арбитрын шийдвэрт гомдол гаргах хугацааг сэргээлгэх хүсэлт 17

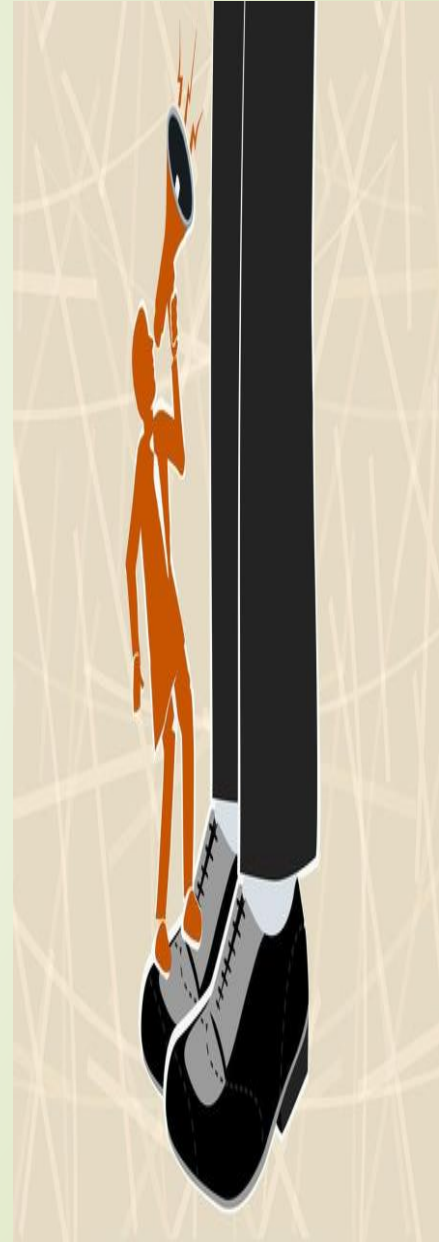

1. Арбитраас гарах шийдвэрийн биелэлтийг баталгаажуулах

Арбитрчийг татгалзан гаргах

- Арбитрч нь талуудын тохиролцож тогтоосон мэргэжил, ур чадвар, хараат бус бие даасан байх болон өөр ажил эрхлэх хориглох хуулийн шаардлагад нийцсэн байх.
- Арбитрч дээрх байдлаа арбитрчаар томилогдохоос өмнө болон хожим мэдэгдэх үүрэг
- Талууд арбитрчийг татгалзах хүсэлтийг арбитрийн бүрэлдэхүүнд гаргах, татгалзлыг хангаагүй бол шүүх шийдвэрлэх.

Шүүх арбитрчийг татгалзан гаргах хүсэлт шийдвэрлэх нь хэлбэрийн төдий байх хууль зүйн боломж

Арбитрчийн
татгалзан
гаргах хүсэлт

Шүүх хүсэлтийг хангасан тохиолдолд арбитрын шийдвэр хуульд нийцэх үү

Шүүх хүсэлтийг шийдвэрлэх хүртэл хугацаанд уг арбитрч шийдвэр гаргах процесст оролцохгүй байх

Арбитрч бүрэлдэхүүнд орж, үндсэн шийдвэр гаргах боломжтой

Арбитрын хүчин төгөлдөр шийдвэрийг хянах

Иргэний хэргийн давж заалдах шатны шүүхийн эрх хэмжээ

- Арбитрын хэлэлцээртэй маргааныг Иргэний хэргийн давж заалдах шатны шүүх хянан шийдвэрлэж байгаа нь оролцогчдын эрхийг болон нийтлэг ашиг сонирхлыг хамгаалах, хуульд нийцсэн эсэхийг хянах
- Арбитрын шийдвэрийг хянах хүрээ нь Арбитрын тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-д зааснаар хязгаарлагдаж, шүүх зөвхөн процессыг хянахаар зохицуулагдсан
- Арбитрийн үндсэн шийдвэрийг хүчингүй болгуулах өргөдлийг ХХША-г түдгэлзүүлэх /өргөдлийн үндэслэлийг арилгах боломжийг арбитрийн бүрэлдэхүүнд олгох/

а

Арбитрын хэлэлцээрийн аль нэг тал эрх зүйн чадамжгүй, эсхүл арбитрын хэлэлцээр нь Монгол Улсын хуульд зааснаар хүчин төгөлдөр бус

б

Өргөдөл гаргагч талд арбитрч томилох, арбитрын ажиллагааны тухай зохих ёсоор мэдэгдээгүйн улмаас арбитрын ажиллагаанд зохих ёсоор оролцох боломжгүй байсан

в

Арбитрын бүрэлдэхүүн нэхэмжлэлийн шаардлагад тусгаагүй, хамааралгүй маргааны талаар үндсэн шийдвэр гаргасан. Хэрэв нэхэмжлэлийн шаардлагад тусгаагүй, хамааралгүй асуудлаар гаргасан арбитрын үндсэн шийдвэрийг нэхэмжлэлийн шаардлагад тусгасан асуудлаар гаргасан шийдвэрээс салгах боломжтой бол холбогдох хэсгийг хүчингүй болгоно

г

Арбитрын бүрэлдэхүүн, арбитрын ажиллагаа талуудын тохиролцоонд эсхүл тохиролцоогүй бол энэ хуульд нийцээгүй.

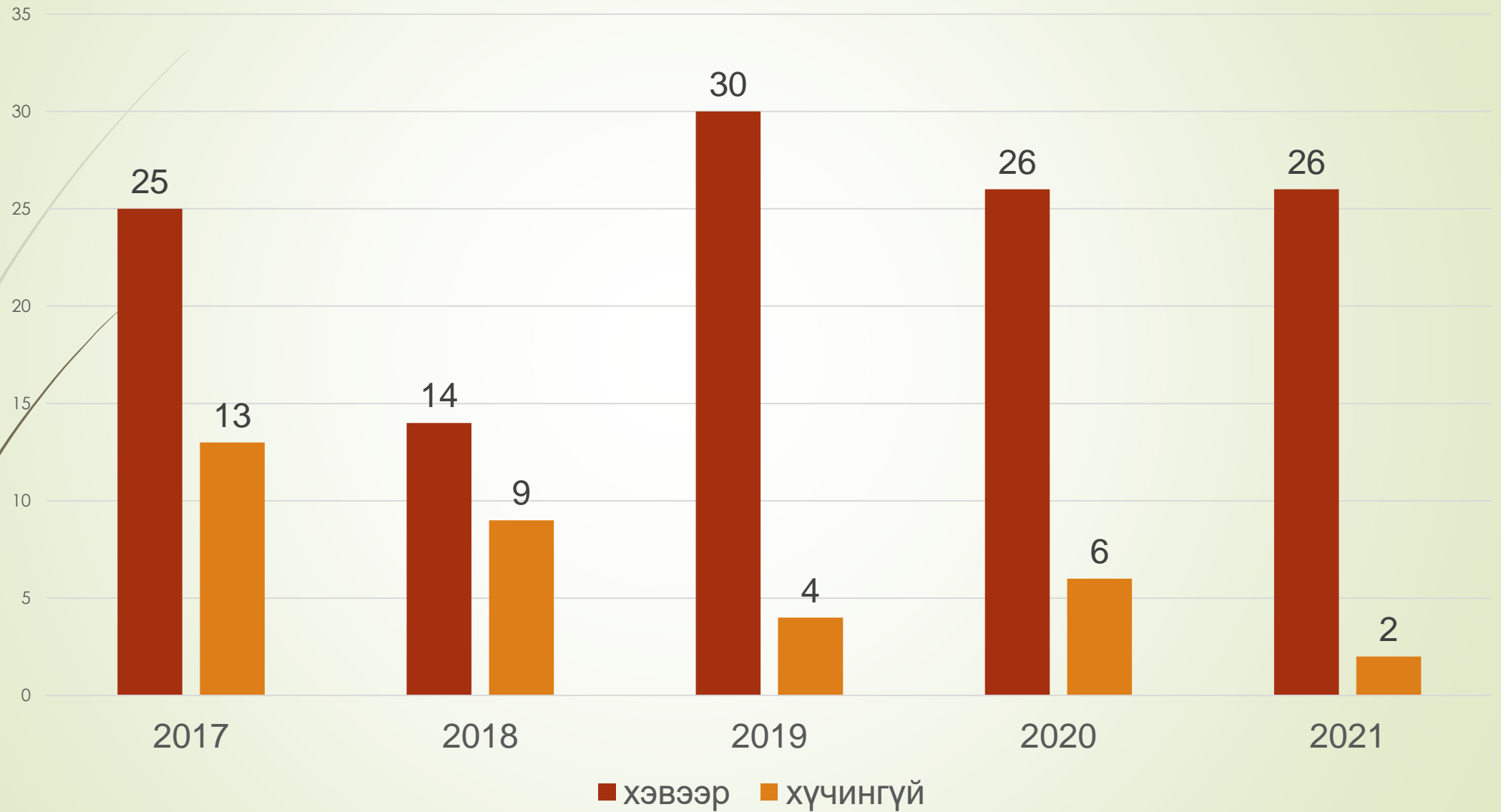
а

Монгол Улсын хуулиар уг маргаан арбитрын харьяаллын маргаан биш;

б

Арбитрын үндсэн шийдвэр Монгол Улсын нийтлэг ашиг сонирхлыг зөрчсөн

НИЙСЛЭЛИЙН ИРГЭНИЙ ХЭРГИЙН ДАВЖ ЗААЛДАХ ШАТНЫ ШҮҮХ

Арбитрын хэлэлцээрийг шүүх
шийдвэрлэж буй өнөөгийн практик

Шүүхийн практик

Арбитрын харьяаллын маргааныг шүүх шийдвэрлэхгүй

- УДШ-ийн 2018 оны 3 дугаар сарын 13-ны өдрийн 402 дугаар тогтоолд “... Иргэний хэрэг шүүхэд хянан шийдвэрлэх тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.2, 13.3-д заасныг үндэслэл болгож, мөн хуулийн 65.1.1-д зааснаар нэхэмжлэлийг хүлээн авахаас татгалзаж, 117 дугаар зүйлийн 117.1-д зааснаар хэргийг хэрэгсэхгүй болгож шийдвэрлэсэн.”
- Арбитрын тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.1-д зааснаар хэрэгсэхгүй болгох агуулгатай хариу тайлбар гаргасан гэж дүгнэсэн.

Арбитрын харьяаллын маргааныг шүүх шийдвэрлэнэ

- УДШ-ийн 2018 оны 10 дугаар сарын 09-ний өдрийн 1354 дүгээр тогтоолд “...Хариуцагч талын өмгөөлөгч анхан шатны шүүх хуралдаан болох өдөр маргааныг хянан шийдвэрлэхэд баримтлах хууль болон харьяаллын талаар гаргасан хэргийг хэрэгсэхгүй болгох тухай хүсэлтийг хариуцагч талын анхны хариу тайлбар гэж, “тайлбар гаргахаасаа өмнө уг маргааныг арбитрын журмаар шийдвэрлүүлэх хүсэлт” гэж тус тус үзэх боломжгүй байна.
- Арбитрын тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.1-д зааснаар хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаа дуусгавар болох үндэслэл болохгүй.

Арбитрын тухай хуулийн 10 дугаар зүйлийн 10.1 дэх заалтын агуулга

Арибтрын хэлэлцээртэй боловч шүүхэд нэхэмжлэл гаргасан

Тайлбар гаргахаасаа өмнө маргаж, харьяаллын талаар хүсэлт гаргасан

Арбитрын хэлэлцээрийн дагуу хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааг дуусгавар болгоно.

Тайлбар гаргасны дараа маргасан

Арбитрын хэлэлцээрээс татгалзсан гэж үзэж, хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагааг үргэлжлүүлнэ.

Арбитрын хэлэлцээртэй маргааныг арбитр шийдвэрлэх нь талуудын зарчим

- Анхан шатны шүүхэд тайлбар гаргасан эсэхээс үл хамааран хэргийг хэрэгсэхгүй болгох үндэслэл.
- Арбитрын харьяаллаас маргалдагч талууд санал нэгтэй татгалзсан бол шүүх шийдвэрлэх.
- Аль нэг тал арбитрын харьяаллын талаар маргаж байгаа нь хариу тайлбарыг хэзээ гаргаснаас үл хамааран, шүүх нэхэмжлэлийн шаардлага, түүний үндэслэлийг анхаарах /10.1, 10.2/

Анхаарал хандуулсанд баярлалаа